

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag
de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie

MINDEF20260065318

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Datum 28 september 2026
Betreft Antwoorden feitelijke vragen op de suppletoire begroting september
van Defensie (X) en het Defensiematerieelbegrotingsfonds (K) voor
het jaar 2026

Geachte voorzitter,

Hierbij sturen wij de antwoorden op de feitelijke vragen over de suppletoire begroting September van Defensie (X) (Kamerstuk 37035-X, nr. 0) en het Defensiematerieelbegrotingsfonds (K) (Kamerstuk 37035-K, nr. 0) voor het jaar 2026.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN DEFENSIE

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Dilan Yeşilgöz-Zegerius

Derk Boswijk

Wijziging van de begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds (K) voor het jaar 2026 (suppletoire begroting september)

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Defensie over de Wijziging van de begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Miljoenennota) (37035-K, nr. 0).

1. Wat is de reden dat ondanks het instrument van 40% overprogrammering er op het DMF per saldo budget overblijft en € 250 miljoen via een kasschuif doorgeschoven wordt naar de toekomst?

Als gevolg van interne en/of externe factoren kunnen investeringsprojecten vertragen ten opzichte van de raming. Toegenomen geopolitieke onrust leidt tot meer vraag en onzekerheid over productieketens in de mondiale defensiemarkt, bijvoorbeeld als gevolg van schaarse strategische grondstoffen. Op voorhand is niet duidelijk welke individuele projecten door onvoorziene omstandigheden vertragen, dat wordt pas gedurende het jaar duidelijk. Om het toegewezen totaalbudget te realiseren kent het Defensiematerieelbegrotingsfonds het instrument overprogrammering met een limiet van 40% per begrotingsjaar in de jaren 2026 en 2027. Bij Najaarsnota wordt de overprogrammering naar nul gebracht. Dit komt omdat er dan goed zicht is op de daadwerkelijke realisatie van individuele projecten en er duidelijkheid is welke plannen vertraging hebben opgelopen.

Bij de projecten die zijn genoemd op pagina 5 van de suppletoire begroting september, was het echter op een eerder moment al duidelijk dat deze niet meer in dit begrotingsjaar konden worden gerealiseerd. Met de suppletoire begroting september worden deze projecten in het juiste, realistische ritme gezet en wordt uw Kamer hierover geïnformeerd. Als Defensie geen of in mindere mate gebruik maakt van het instrument overprogrammering, dan zal de onderbesteding als gevolg van vertragingen van projecten naar verwachting groter zijn dan op dit moment plaatsvindt, zodat de omvang van budget dat moet worden doorgeschoven naar latere jaren ook groter zal zijn.

2. Welk deel van de uitgaven op het DMF en de Defensiebegroting verwacht u te kunnen toeschrijven aan de 3,5%-NAVO-norm?

Alle geraamde uitgaven op het Defensiematerieelbegrotingsfonds en de Defensiebegroting zijn toerekenbaar aan de 3,5%-NAVO-norm. Dit is ook toegelicht in bijlage 6.6 van de Ontwerpbegroting 2027. Deze bijlage maakt inzichtelijk welke uitgaven toegerekend worden aan de 3,5%-NAVO-norm, hier is te zien dat alle uitgaven op het Defensiematerieelbegrotingsfonds en de Defensiebegroting toegerekend worden aan de 3,5%.

3. Kunt u, desnoods bij benadering, aangeven welk deel van de materieeluitgaven besteed wordt bij binnenlandse industriële partijen, in andere EU-lidstaten en daarbuiten?

Het kabinet streeft ernaar om 50% van de defensieaankopen in Nederland en Europa te realiseren. Defensie heeft een rekenmethode uitgewerkt om halfjaarlijks hierover te rapporteren in de Stand van Defensie. De Stand van Defensie van dit najaar (verzonden 15 september jl.) bevat de resultaten over de eerste helft van 2026, het volledige percentage van 2026 kan pas aan het einde van het jaar worden bepaald. Hoe de percentages zich in de komende jaren ontwikkelen, hangt samen met het tempo waarop Nederlandse en Europese alternatieven beschikbaar komen op de defensiemarkt. Hiervoor is beleid in voorbereiding maar is Defensie ook afhankelijk van andere partijen. Hierdoor kunnen nog geen betrouwbare prognoses worden gedaan. Tevens kan Defensie niet vooruitlopen op lopende of toekomstige aanbestedingen.